

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Підготовче відділення

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності

_____ Тетяна ФЕДІРЧИК
«22» січня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ГЕОГРАФІЯ»
для слухачів підготовчого відділення
«Відкритий шлях до вищої освіти»

Мета реалізації	підготовка до складання НМТ
Навчальний рік	2025-2026
Семестр	2
Форма навчання	дистанційна
Обсяг програми	90 год.
Форма підсумкового контролю	іспит (тестування)
Мова викладання	українська

Чернівці – 2026

1. АНОТАЦІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни «*Географія*» складена на основі:

- Програми підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання з географії у 2018 році (наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 №696)
<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-program-zovnishnogo-nezalezhnogo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobutih-na-osnovi-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>;
- Порядку реалізації експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 р.)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1628-2025-%D0%BF#Text>

Розробник: Ємчук Тетяна Володимирівна к.г.н., асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту.

Викладачі, що забезпечують читання навчальної дисципліни:

Ємчук Тетяна Володимирівна к.геог.н., асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту;

Добинда Ірина Петрівна к.геог.н., асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії;

Пасічник Микола Дмитрович к.геог.н., доцент кафедри географії України та регіоналістики.

Обсяг програма курсу «Географія» розрахована на 90 академічних годин безпосередньої участі слухачів в освітньому процесі.

Основними формами навчальних занять є теоретичні заняття.

Підсумковою формою контролю є іспит у формі тестування.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

підготовка слухачів до складання Національного мультипредметного тесту (НМТ) у 2026 року шляхом формування системи компетентностей (знань, умінь, навичок) з географії.

3. ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

- поглибити рівень навчальних досягнень слухачів з географії як учасників Національного мультипредметного тесту 2026 року;
- систематизувати знання з географії;
- підготувати слухачів до складання Національного мультипредметного тесту 2026 року з географії.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- ✓ розвиток критичного мислення під час аналізу географічної інформації з різних джерел (карти, атласи, статистика, цифрові ресурси, польові спостереження);
- ✓ уміння систематизувати й інтерпретувати географічні дані, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між природними та суспільними явищами, робити обґрунтовані висновки;
- ✓ здатність застосовувати географічні знання у практичних завданнях: читати й аналізувати картосхеми, визначати просторові закономірності, порівнювати території за показниками, виконувати елементи географічного аналізу;
- ✓ у власному висловлюванні/відповіді демонструвати теоретичні знання з фізичної та суспільної географії, географічної термінології, основ картографії та геоінформаційних технологій, принципів раціонального природокористування;
- ✓ формування екологічної та громадянської відповідальності: усвідомлення взаємозв'язку людини і природи, готовність приймати зважені рішення щодо сталого розвитку, аргументовано відстоювати власну позицію щодо актуальних географічних проблем.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-тематичний план

№ заняття	№ теми	Тема заняття	Форма заняття	кількість годин
1	1	Географія як наука, розвиток географічних досліджень	лекція	2
2	2	Способи зображення Землі	лекція	2
3	3	Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети	лекція	2
4	4	Літосфера та рельєф	лекція	2

5	5	Атмосфера та клімат	лекція	2
6	6	Гідросфера	лекція	2
7	7	Біосфера та ґрунти	лекція	2
8	8	Природні комплекси	лекція	2
9	9	Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан	лекція	2
10	10	Африка	лекція	2
11	11	Австралія	лекція	2
12	12	Південна Америка	лекція	2
13	13	Антарктида	лекція	2
14	14	Північна Америка	лекція	2
15	15	Євразія	лекція	2
16	16	Географічне положення, формування території України	лекція	3
17	17	Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси	лекція	3
18	18	Клімат і кліматичні ресурси	лекція	2
19	19	Води суходолу і водні ресурси	лекція	2
20	20	Ґрунти та ґрунтові ресурси	лекція	2
21	21	Рослинний і тваринний світ України	лекція	2
22	22	Ландшафти України	лекція	2
23	23	Природокористування	лекція	2
24	24	Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України	лекція	3
25	25	Розселення	лекція	3
26	26	Етнічний склад населення	лекція	2
27	27	Релігійний склад населення	лекція	1
28	28	Зайнятість населення світі й України	лекція	3
29	29	Національна економіка	лекція	3
30	30	Світове господарство	лекція	3
31	31	Сільське господарство	лекція	1
32	32	Лісове господарство	лекція	1
33	33	Добувна промисловість	лекція	2
34	34	Виробництво та постачання електроенергії	лекція	2
35	35	Металургійне виробництво	лекція	2
36	36	Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів	лекція	2
37	37	Виробництво машин та устаткування	лекція	2

38	38	Виробництво тканин, одягу, взуття, харчових продуктів	лекція	2
39	39	Транспорт	лекція	1
40	40	Туризм	лекція	1
41	41	Торгівля. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування.	лекція	1
42	42	Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я.	лекція	1
43	43	Регіони світу	лекція	2
44	44	Країни світу: економіко-географічна характеристика	лекція	2
45	45	Глобальні проблеми людства	лекція	2
ВСЬОГО				90

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СХЕМА ФОРМУВАННЯ ОЦІНКИ

6.1. Схема нарахування балів:

№ п/п	Тип завдань	Номери завдань у тесті	Кількість завдань цього типу	Оцінка за правильну відповідь, число балів	Максимальна оцінка за даний тип завдань
1	З вибором однієї правильної відповіді	1–30	30	1	30
2	З вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповідей	31-35	5	1 – одна правильна відповідь 2 – дві правильні відповіді 3 – три правильні відповіді	15
Усього 45 тестових балів					

6.2. Таблиця переведення тестового бала у рейтингову оцінку:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100–200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100–200
0	не склав	23	148
1	не склав	24	149
2	не склав	25	150
3	не склав	26	152
4	не склав	27	154
5	не склав	28	156
6	не склав	29	157
7	100	30	159
8	105	31	160
9	110	32	162
10	115	33	163
11	120	34	165
12	125	35	167
13	131	36	170
14	134	37	172
15	136	38	175
16	138	39	177
17	140	40	180
18	142	41	183
19	143	42	186
20	144	43	191
21	145	44	195
22	146	45	200

6.3. Шкала відповідності

За 200 – бальною шкалою	За національною шкалою
185 – 200	Відмінно / Excellent
160 – 184	Добре / Good
100– 159	Задовільно / Satisfactory
0 – 100	Незадовільно / Fail

6.4. ФОРМА КОНТРОЛЮ

Підсумковою формою оцінювання є іспит, що проводиться у вигляді комп'ютерного тестування з різноманітними форматами завдань (вибір однієї/кількох відповідей, встановлення відповідності, послідовності).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : навч. посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. К. : Видавничий центр „Академія”, 2003. 688 с.
2. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навч. посіб. К. : ВЦ “Академія”, 2005. 704 с.
3. Блій Г., Муллер, О. І. Шаблій. Географія : світи, регіони, концепти. К : Знання, 2004. 740 с. <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0010735>
4. Географія (рівень стандарту) : підручник для 10 кл.закл.заг.серед. освіти / В.А. Безуглий, Г.О. Лисичарова. Київ : Генеза, 2018. 192 с. http://fel2005.dp.ua/docs/doc_481.pdf
5. Географія : підр. для 6-го кл. закл. заг. серед. освіти / Т.Гільберг, А. Довгань, В. Сovenko. Київ : Генеза, 2023. 240 ст.
6. Географія : підр. для 7-го кл. закл. заг. серед. освіти / Т.Гільберг, А. Довгань, В. Сovenko. Київ : Генеза, 2024. 272 ст.
7. Географія : підр. для 8-го кл. закл. заг. серед. освіти / Т.Гільберг, А. Довгань, В. Сovenko. Київ : Генеза, 2025. 256 ст.
8. Географія : підр. Для 9-го кл. закл. Навч. закладів / Г.Довгань, О.Стадник. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 272 ст.
9. Географія (рівень стандарту) : підр. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти / С.Кобернік, Р.Коваленко. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. 256 ст.
10. Географія (рівень стандарту) : підр. для 11 кл. закл. заг. серед. освіти / С.Кобернік, Р.Коваленко. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2019. 176 ст.
11. Гілецький Й.Р., Сливка Р.Р., Атаманюк Я.Д., Чобан Р.Д.. Географія : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Харків : Ранок, 2017. 208 с.
12. Довгань Г. Д., Стадник О.Г. Географія : 9 клас. Харків : “Ранок”, 2017. 278 с.
13. Економічна і соціальна географія світу : навч. посібник / за ред. С. П. Кузика. Львів : Світ, 2002. 672 с.
14. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2017 . 288 с.
15. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія : Україна і світ. К. : Т-во «Знання», КОО, 2007. 456 с.
16. Соціальна географія : підручник [за ред. Л.Немець, К. Мезенцева]. Київ : Фенікс, 2019. 304 с. https://www.geokyiv.org/pdf/Social_Geography.pdf

Додаткова:

1. Географія світового господарства : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К. : Знання, 2010. 675 с.
2. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К. : Знання, 2011. 640 с.
3. Економіка зарубіжних країн: підручник [А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін.]. К. : Либідь, 1996. 416 с.
4. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн / за ред. Є. П. Качана. Тернопіль, 1997. 200 с.
5. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівц. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2021. 88 с. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4588>
6. Качан Є. П., Ковтонюк, М. О. Петрига М.О. Розміщення продуктивних сил зарубіжних країн : навч. посіб. Тернопіль, 1993. 518 с.
7. Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) : навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/Rehional_eko_sots_heohr_rozvyyneni_krainy_2019.pdf
8. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки : навч. посібник. Львів : Світ, 1999. 300 с.
9. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії). Луцьк : РВВ “Вежа” Волин, держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 334 с.
10. Світова економіка: підручник/ За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 349 с.
11. Соціально-економічна географія світу / за ред. Кузика С. П. Тернопіль : Підручники і посібники, 1998. 256 с.
12. Таранова Н.Б. Географія світового господарства: навчальний посібник для студентів. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2019. 108 с.

Інтернет-ресурси:

1. Google Scholar – репозиторій академічних статей для пошуку наукових публікацій: <https://scholar.google.com>
 2. ResearchGate – наукова мережа для обміну дослідженнями: <https://www.researchgate.net>
 3. JSTOR – електронна бібліотека академічних журналів і монографій: <https://www.jstor.org>
- Офіційні бібліотеки та ресурси України
1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – електронні ресурси та наукові фонди: <https://www.nbuv.gov.ua>
 2. Національна парламентська бібліотека України – інформаційно-бібліотечні ресурси: <https://nplu.org>
 3. Державна служба статистики України – офіційні демографічні, соціальні та економічні дані: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 4. Електронна бібліотека України (E-lib): <http://www.elib.com.ua>
- Міжнародні організації та бази даних
1. United Nations (UN) – аналітичні матеріали та статистика: <https://www.un.org>
 2. World Bank Open Data – база даних Світового банку з економічних та соціальних показників: <https://data.worldbank.org>
 3. UNESCO Data and Statistics – ресурси з питань освіти, культури і сталого розвитку: <https://uis.unesco.org>
 4. OECD Data – соціально-економічна статистика Організації економічного співробітництва та розвитку: <https://data.oecd.org>

5. World Economic Forum Reports — глобальні щорічні звіти (у т.ч. Global Competitiveness, Global Risks): <https://www.weforum.org/reports>
6. CIA World Factbook – довідкові матеріали про країни світу: <https://www.cia.gov/the-world-factbook>
7. United Nations Development Programme (UNDP) – Human Development Reports: <https://hdr.undp.org>
8. Eurostat –статистичний портал Європейського Союзу: <https://ec.europa.eu/eurostat>
9. FAO (Food and Agriculture Organization of the UN) – ресурси з питань продовольства і сільського господарства: <https://www.fao.org>
10. International Monetary Fund (IMF) Data: <https://www.imf.org/en/Data>